

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی
بین المللی و
ترند های جستجو

اثرات پولشویی بر امنیت اقتصادی مناطق مرزی کشور مطالعه موردی؛ سیستان و بلوچستان

بهروز صادقی عمروآبادی^۱، احمد گوگردچیان^۲

۱- دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه اصفهان

۲- استادیار اقتصاد دانشگاه اصفهان

sadeghi.behruz@gmail.com

چکیده

قاچاق کالا در مناطق مرزی از مهمترین معضلات اقتصادی کشور می باشد که می تواند اثرات مخربی بر تراز تجاری و در نتیجه رشد اقتصادی کشور داشته باشد. در واقع قاچاق کالا به عنوان یکی از ابعاد پولشویی در کشور می تواند امنیت مناطق مرزی کشور را با تهدید مواجه کند. براین اساس، در این پژوهش ضمن تبیین نظری موضوع، سعی شده است با تصریح یک مدل اقتصادی، اثر شوک های کوتاه مدت و بلند مدت پولشویی که در مناطق مرزی به صورت قاچاق کالا اتفاق می افتد را بر امنیت (اقتصادی) آن ها با استفاده از روش خودرگرسیون برداری^۱ و همجمعی یوهانسون ارزیابی شود. نتایج تحقیق و شوک های متغیرهای مستقل بر شاخص بی ثباتی اقتصاد استان نشان می دهد، افزایش شاخص های جرایم و قاچاق کالا (به عنوان دو شاخص پولشویی)، تورم، بیکاری، نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت باعث افزایش نوسانات تولید استان و در نتیجه کاهش امنیت اقتصادی می شود. نتایج بردار های هم جمعی نیز حاکی از فزاینده بودن اثر شاخص های پولشویی بر نوسانات و بی ثباتی تولید استان سیستان و بلوچستان می باشد.

واژگان کلیدی: پولشویی، امنیت اقتصادی، قاچاق کالا، مناطق مرزی، خودرگرسیون برداری

طبقه بندی JEL: M21, F13, G28

۱- مقدمه

مدیریت اقتصادی و توجه به امنیت اقتصادی در دنیای پیچیده فناوری های نوین و در بحبوحه ظهور و رشد پدیده جهانی شدن در بعد اقتصادی اهمیتی خاص دارد. مدیریتی با ثبات و پایدار و برخوردار از قوانین قوام یافته که عمده ترین وظیفه آن حاکمیت حکیمانانه بر ساختار اقتصادی و نظام های مبادله ای و صیانت از حریم و حدود و ثغور مرزهای اقتصادی است. در این بین، آنچه بر سلامت و صلابت مدیریت اقتصادی صحه می گذارد و بر آن تاکید می ورزد، راه ها و شیوه هایی است که از یک سو سلامت و پویایی اقتصاد را تضمین کرده و از سوی دیگر، از بروز رفتارهای بیمارگونه و در نهایت شکل گیری و حاکمیت اقتصاد زیر زمینی پیشگیری می کند.

اقتصاد زیرزمینی، یکی از مهمترین چالش های فراروی امنیت اقتصادی در اقتصادهای ملی تشکیل دهنده اقتصاد جهانی است. منظور از اقتصاد زیرزمینی مجموعه ای از فعالیت های مولد ارزش افزوده است که در چارچوب اقتصاد رسمی تعریف و

¹ -Vector Auto Regressive(VAR)

گنجانده نمی‌شود و بدین ترتیب از چشم حساب‌های ملی و نیز نظام‌های مالیاتی کشور پنهان می‌ماند که بخش مهمی از آن در چارچوب فعالیت‌های نامشروع، غیرقانونی، قاچاق، عملیات بازار کبود (سوء استفاده از نام‌های تجاری) کارهای مجرمانه مثل دزدی، ارتشاء، مواد مخدر و فعالیت‌هایی از این دست که به آن اقتصاد سیاه می‌گویند.

شناسایی شیوه‌ها و ابزارهای راهبایی منابع بدست آمده از فعالیت‌های اقتصاد سیاه، بررسی ماهیت نفوذ و حوزه‌های تاثیرگذاری و در نهایت راهبردها و راهکارهای جلوگیری از دستیابی مجرمان به عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه در حوزه فعالیت‌های پولشویی^۱ قرار می‌گیرد.

پولشویی یک فرایند غیرقانونی است که طی آن عواید و درآمد ناشی از اعمال خلاف قانون در طی فرآیندی مشروعیت قانونی می‌یابد. پولشویی آثار زیانباری بر اقتصاد، سیاست و جامعه دارد. آلوده شدن و بی‌ثباتی اقتصاد، تضعیف بخش خصوصی و برنامه‌های خصوصی سازی، کاهش کنترل دولت بر سیاست‌های اقتصادی، کاهش درآمد دولت، فاسد شدن ساختار حکومت، بی‌اعتمادی مردم و نهادهای اقتصادی کشور بخشی از این آثار است (رهبر، ۱۳۸۷). در طی این فرآیند پول کثیف ناشی از عوامل غیرقانونی تبدیل به پول تمیز شده و در کل بدنه اقتصاد جایگزین می‌شود. در این میان موسسات مالی از جمله بورس-ها و بانک‌ها موسساتی هستند که برای تطهیر و شستن پول‌های کثیف از آن‌ها استفاده می‌شود. بدین ترتیب نقش این موسسات در مبارزه با پولشویی و اثرات پولشویی بر ثبات این موسسات کلیدی است (جزایری، ۱۳۸۳).

از آن‌جا که پولشویی آثار زیانبار فراوان بر امنیت اقتصادی و بین‌المللی دارد، در این پژوهش تلاش شده است تا با استفاده از مدل‌های اقتصاد سنجی و داده‌های اقتصادی-سیاسی استان سیستان و بلوچستان در دوره‌ی زمانی ۱۳۶۳ تا ۱۳۸۷ اثرات شاخص‌های پولشویی (قاچاق کالا و جرم) بر امنیت اقتصادی استان و بخصوص ریسک تولید به عنوان رکن اساسی امنیت اقتصادی بررسی شود.

براین اساس، در بخش بعد ادبیات تحقیق و پیشینه آن ارائه شده و در بخش سوم آثار پولشویی ارائه می‌شود. بخش چهارم به الگوی تحقیق اختصاص داشته و در بخش پنجم نتایج تخمین مدل‌ها ارائه می‌شود. بخش پایانی مقاله نیز به جمع‌بندی و پیشنهادات اختصاص دارد.

۲- ادبیات و پیشینه تحقیق

اقتصاد غیررسمی (که به اقتصاد سایه یا موازی و زیرزمینی نیز موسوم است) نه تنها عملیات مجرمانه بلکه کلیه عملیات غیرقانونی از جمله فرار مالیاتی، اجتناب از پرداخت مالیات و درآمد‌های گزارش نشده که از فروش کالا و خدمات قانونی در معاملات پولی و سایر مبادلات و تهاوت‌ها حاصل شده را نیز در برمی‌گیرد. بدیهی است افرادی که در بازارهای غیررسمی فعالیت دارند سعی می‌کنند که عملیاتشان از منظر دولت و قانونگذاران پنهان بماند به همین دلیل تخمین اندازه و میزان وسعت بازارهای غیررسمی و اثرات اقتصادی سیاسی آن بسیار مشکل است. بنابراین ضرورت دارد جهت معرفی فرآیند پولشویی به تقسیم بندی زیر و تشریح انواع پول‌های غیرقانونی و نامشروع توجه شود.

- پول خاکستری (قانونی-غیرقانونی)

نوع اول مواردی است که پولی از طریق یک فعالیت قانونی بدست آمده است لیکن پس از آن تبدیل به پولی غیرقانونی شده است. نمونه بارز این نوع پول مالیات‌ها یا حق بیمه‌های پرداخت نشده می‌باشد. به این نوع پول، "قانونی - غیرقانونی" یا "پول خاکستری" گفته می‌شود. معمولاً این گونه پول‌ها به صورت غیرقانونی از کشور خارج می‌شوند و لطمات غیر قابل

^۱ - Money Laundering

^۲ - ماده ۱ دستورالعمل جامعه اروپایی مارس ۱۹۹۰

جبرانی به اقتصاد ملی وارد می‌سازند درآمدهای گروه ممتاز "رانت خواران" و دلان و واسطه‌های فعال در اقتصاد زیرزمینی^۱ در ایران از جمله مصادیق پول خاکستری می‌باشد (شاپ، ۱۹۹۸).

- پول سیاه (غیرقانونی)

نوع دوم، وقتی است که درآمدی از طریقی غیرقانونی توسط یک سازمان رسمی و قانونی بدست می‌آید و سپس، در آن سازمان، خرج عملیات قانونی گردد. به این نوع پول، "پول سیاه" گفته می‌شود. این دو نوع پول غیرقانونی توسط یک عامل قانونی تحصیل می‌گردد و تحت عنوان جرائم سازمانی طبقه بندی می‌شوند (شاپ، ۱۹۹۸).

اصطلاح پول سیاه به وجوه حاصل از "قاچاق کالا"، درآمدهای حاصل از "خرید و فروش کالاهای پرتقاضا در بازار" و "شرکت در معاملات پرسود دولتی" - خارج از روند طبیعی مقررات حاکم بر معاملات که در سایه بهره جویی از اعمال نفوذ ناشی از نزدیکی با مراکز قدرت به دست می‌آیند - و همچنین پول حاصل از ارتشا اطلاق می‌شود. این نوع پول‌ها که از فساد قدرت و قاچاقچگری به دست می‌آیند، علاوه بر محروم ساختن دولت از دریافت "مالیات بر درآمد"، اثرات سوء دیگری مانند کاهش قدرت تولیدی کشور، کاهش توان ارزی کشور، کاهش سطح اشتغال، گسترش فساد اداری و عمیق تر شدن شکاف بین طبقات فقیر و "فوق ثروتمند" جامعه را نیز به دنبال دارد. (صحرائیان، ۱۳۸۱)

- پول کثیف (غیرقانونی سازمان یافته)

نوع سوم پول غیرقانونی در مواردی است که پول تحصیل شده از طرق غیرقانونی برای مصارف غیرقانونی نیز استفاده می‌گردد. مثلاً پولی که برای گسترش سازمان‌های جنایی یا مافیایی و یا تروریسم مصرف گردد. اصطلاح پول کثیف به وجوه حاصل از قاچاق مواد مخدر نیز اطلاق می‌شود. این نوع پول‌ها که معمولاً با جنایت و آدم کشی همراه است و به قیمت جان انسان‌ها به دست می‌آید، در ادبیات اجتماعی برخی از کشورها به عنوان "پول آغشته به خون"^۳ نیز نامیده می‌شود.

۳- آثار پولشویی بر امنیت اقتصادی و ملی

در نگاه کلی می‌توان آثار زیانبار پدیده قاچاق کالا و پولشویی را آلودگی و بی‌ثباتی بازارهای مالی و بی‌اعتباری کشورها در عرصه‌های بین‌المللی دانست که در نتیجه آن، ارکان و بنیان‌های اساسی، اقتصادی و اجتماعی به خطر می‌افتد. به بیان دیگر، قاچاق کالا و پولشویی به نظم اجتماعی و اقتصادی آسیب می‌رساند، زیرا این پدیده آثار منفی جبران ناپذیری بر رقابت آزاد، ثبات و سلامت نظام مالی دارد که این آثار، نه تنها در بازارهای مالی جهانی، بلکه در بازارهای نوظخته و جدید نیز نمود عینی خواهد داشت. در واقع، هر کشوری که وارد شبکه مالی بین‌المللی می‌شود، در معرض خطر ناشی از پولشویی قرار می‌گیرد. تحقیقات نشان می‌دهد، نقل و انتقال وجوه به بازارهایی که در آنها اقدام‌های مربوط به کشف و ضبط عواید حاصل از فعالیت‌های مجرمانه کمتر است، افزایش می‌یابد. به بیان دیگر، افزایش تلاش‌های مقام‌های مسئول در بازارهای مالی جهانی در زمینه مبارزه با پولشویی، فعالیت پول شویان را به سمت بازارهای نوظخته و جدید، هدایت می‌کند. در ادامه به آثار منفی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی پولشویی پرداخته می‌شود (تانیز^۴، ۱۹۹۶).

۳-۱- آثار اقتصادی پولشویی

طبق آخرین تخمین‌های صندوق بین‌المللی پول^۵، حجم جهانی پولشویی سالانه معادل ۲ تا ۵ درصد تولید ناخالص داخلی همه کشورهای جهان را تشکیل می‌دهد. این ارقام توانایی پولشویان را برای تأثیرگذاری بر نهادها و مؤسسات پولی و مالی داخلی و بین‌المللی به خوبی نشان می‌دهد. حال باید به این سؤال اساسی پاسخ داد که پولشویی چگونه و تا چه حد بر ساختار

^۱ - Black Economy

^۲ - Schaap

^۳ - Bloody Money

^۴ - Taniz.

^۵ - IMF, Norman:2004

و متغیرهای کلان اقتصادی و در نتیجه امنیت اقتصادی تأثیر می‌گذارد؟ هدف اساسی این قسمت پاسخ‌گویی به همین سؤال اساسی است. در این قسمت بعضی از پیامدهای اقتصادی پولشویی که به طور مستقیم و یا غیرمستقیم بر امنیت اقتصادی و ملی کشور تأثیرگذار می‌باشد بررسی شده است.

کشورهای در حال توسعه عمدتاً در مقابل مشکل بزرگی به نام کمبود منابع مالی قرار دارند. یکی از موانعی که سبب کمبود منابع داخلی در این کشورها می‌شود، وجود بازار غیررسمی گسترده در این اقتصادهاست. اقتصاد غیررسمی به بخشی از مبادلات اقتصادی گفته می‌شود که خارج از مدارهای رسمی و قابل کنترل اقتصاد قرار می‌گیرد. ورود مبادلات به حوزه اقتصاد غیررسمی دلایل متعددی دارد که فرار مالیاتی و غیر قانونی بودن مبادلات از عمده ترین آن هاست.

عوااید این مبادلات غیرقانونی باید به گونه‌ای وارد اقتصاد قانونی شود. در واقع ورود سرمایه‌هایی که در پی شستشو هستند به هیچ عنوان به مفهوم سرمایه‌گذاری در معنای متعارف نیست و برعکس با ایجاد شبکه‌های فاسد و غیرقانونی در کنار این سرمایه‌ها باعث بروز مشکلات متعددی در اقتصاد کشور می‌شود که در ذیل به بعضی از آن‌ها اشاره می‌شود.

الف) ایجاد اختلال در سیاستگذاری‌های کلان کشور

ضعف سیستم آماری و نقص اطلاعات جهت برنامه‌ریزی یکی از ضعف‌های عمده هسته‌های تحقیق در کشورهای مختلف می‌باشد و پولشویی با تغییر در اطلاعات مربوط به حجم پول، تقاضای پول، نرخ بهره، ارز و قیمت سایر دارایی‌های سرمایه‌ای و ... به این ضعف دامن می‌زند. سیاستگذاری‌های نادرست نیز موجب عدم تعادل‌ها و سوء تخصیص منابع شده و بی‌ثباتی را به دنبال خواهد آورد.

ب) تضعیف امنیت اقتصادی

یکی از مؤلفه‌های امنیت برای فعالان اقتصادی، به رسمیت شناختن مالکیت سرمایه و تضمین اجرای قراردادها می‌باشد. لیکن فساد مالی و فعالیت‌هایی مجرمانه یکی از موانع اصلی بر سر راه امنیت اقتصادی، ایجاد شفافیت مالی و حکومت قانون است. از سوی دیگر سرمایه‌های ناشی از اعمال مجرمانه با ورود و خروج ناگهانی در حجم بسیار زیاد، سیستم اقتصادی را مختل نموده، امنیت سرمایه‌گذاری را از بین می‌برد (کورک^۱، ۱۹۹۶).

ج) کاهش بهره‌وری و انحراف تخصیص منابع

ورود این سرمایه‌ها امکان سرمایه‌گذاری‌های واقعی داخلی و خارجی در کشور را از بین می‌برد و به دلیل آن‌که هدف افراد پولشو در وهله اول پنهان نمودن منشأ غیرقانونی پول می‌باشد و سودآوری برای آن‌ها از اهمیت کمتری برخوردار است، لذا غالباً سرمایه خود را در جاهایی سرمایه‌گذاری می‌نمایند که دارای توجیه اقتصادی نبوده و به این صورت باعث کاهش بهره‌وری سرمایه، اتلاف منابع، تسهیل فساد مالی داخلی و افزایش جرائم می‌گردند و تخصیص منابع را دچار انحراف می‌نمایند؛ لذا در صورتی که سرمایه‌های حاصل شده از راه‌های غیرقانونی زیاد باشد، این سرمایه‌ها به سوی سرمایه‌گذاری‌هایی که از آن‌ها به سرمایه‌گذاری استریل^۲ تعبیر می‌شود؛ مانند سرمایه‌گذاری در دارائیهای غیرمنقول به خصوص اشیاء هنری، جواهرآلات و اتومبیل‌های لوکس و ... حرکت می‌کند که باعث کاهش بهره‌وری و در نتیجه کاهش رشد اقتصادی خواهد شد.

د) گسترش فقر و فاصله طبقاتی

افزایش فساد مالی (پولشویی) باعث کاهش درآمد دولت و در نتیجه افزایش نرخ مالیاتی می‌گردد و در واقع پایه مالیاتی کاهش می‌یابد. یعنی دولت تنها از کسانی مالیات دریافت می‌کند که توان فرار از پرداخت مالیات را ندارند و این افراد کسانی جز طبقه کارمند و کارگر نخواهد بود. چرا که مالیات آنها پیش از پرداخت حقوق کسر می‌گردد و بدین وسیله اختلاف طبقاتی هر روز شدیدتر می‌شود.

ه) کاهش درآمدهای دولت

¹ - Querk

² - Sterile Investment

مالیاتها عمده‌ترین منابع تأمین اعتبار برنامه‌های عمرانی دولت را تشکیل می‌دهند. در یک نظام اقتصادی پویا قریب به ۹۰ تا ۹۷ درصد از منابع بودجه سالانه دولت از انواع مالیاتها تشکیل می‌شود، لذا به هر میزان که سهم بخش غیر رسمی و فعالیت های زیرزمینی در گردش اقتصاد یک کشور بیشتر باشد به همان نسبت نیز دولت از دست‌یابی به سهم واقعی خود از درآمدها محروم می‌ماند.

(و) تضعیف بخش خصوصی

پول‌شویان با هدف پنهان کردن عواید حاصل از فعالیت‌های غیر قانونی خود، با استفاده از شرکت‌های پیشرو، عواید مزبور را با وجوه قانونی مخلوط می‌کنند. این مسأله به آنها کمک می‌کند تا محصولات خود را با قیمتی کمتر از سطح قیمت بازار عرضه نمایند. گاهی شرکت‌های مزبور می‌توانند محصولات خود را حتی با قیمتی کمتر از هزینه تولید عرضه نمایند. براین اساس چنین شرکت‌هایی نسبت به شرکت‌های قانونی که سرمایه خود را از بازارهای مالی تأمین می‌کنند، دارای قدرت رقابت بیشتری هستند و این امر باعث بیرون راندن شرکتهای قانونی از بازار و تضعیف بخش خصوصی قانونی می‌گردد.

(ز) ایجاد موانع برای خصوصی سازی

چنانچه خصوصی‌سازی هدفمند و هدایت شده نباشد، می‌تواند به عنوان ابزاری برای پول‌شویی مورد استفاده قرار گیرد، زیرا سازمان های مجرم از توان مالی بیشتری برای خرید شرکت های دولتی برخوردارند. در واقع آنها می‌توانند با خرید شرکت های مورد نظر خود، مانند بانک ها، از آنها برای پنهان کردن عواید حاصل از قاچاق مواد مخدر و فعالیت‌های مجرمانه و همچنین فعالیت های غیر قانونی استفاده کنند.

(ح) افزایش نرخ تورم

پولشویی‌های وارداتی (وجوه نامشروعی که منشأ جغرافیایی آنها خارج از کشور است و برای فعل و انفعال‌های پول‌شویی وارد کشور می‌شوند) باعث تغییر در حجم نقدینگی شده و باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود.

(ط) تضعیف یکپارچگی و تمامیت بازارهای مالی

چنانچه مقدار زیادی پول با هدف پولشویی وارد مؤسسات مالی شود، اما به طور ناگهانی و بدون اعلام اخطار قبلی، در پاسخ به عوامل غیر بازاری از سیستم خارج شود، مشکلات زیادی در زمینه نقد شوندگی و امور اجرائی و همچنین منابع بانکها ایجاد می‌کند.

(ی) افزایش ریسک اعتبار

هیچ کشوری تمایل ندارد که اعتبار نهادهای مالی خود را با همکاری در انجام پولشویی به ویژه در شرایط کنونی اقتصادی جهانی، از دست بدهد. پولشویی و جرایم مالی دیگر مانند دستکاری در بازار، داد و ستد اوراق بهادار با استفاده از اطلاعات محرمانه، اختلاس و ... نقش جذب کنندگی سود و اعتماد و اطمینان را در بازار از بین می‌برد. کاهش اعتبار ناشی از فعالیت های مجرمانه فرصت‌های مناسب جهانی برای رشد و پایداری را کاهش می‌دهد و باعث رشد سازمان‌های مجرم با اهداف کوتاه مدت می‌شود.

(ک) مانعی برای جهانی شدن اقتصاد

برای اینکه جهانی شدن در چارچوبی سالم و بهینه رخ دهد مبارزه با پولشویی به عنوان یکی از عوامل ایجاد هزینه، ضروری به نظر می‌رسد و به همین دلیل سازمان تجارت جهانی ورود کشورها به جرگه جهانی شدن و پیوستن به این سازمان را منوط به تصویب قانون ضد پولشویی نموده است.

(ل) اختلال در سرمایه‌گذاری دراز مدت داخلی و خارجی

فساد باعث تغییر جهت سرمایه‌گذاری‌های دراز مدت و زیربنائی به سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت در بخش های خدماتی می‌شود که آثار زیانباری بر اقتصاد و برنامه‌ریزی‌های بلند مدت دولت دارد. زیرا سرمایه‌گذاری‌های کوتاه مدت در سطح کلان به دلیل ناپایداری و قدرت بالای خروج از کشور، صدمات جبران ناپذیری بر پیکره اقتصاد وارد می‌کند. از سوی دیگر عواید

حاصل از جرم لزوماً در جایی که تولید یا تطهیر می‌شود سرمایه‌گذاری نمی‌گردد و عمدتاً به سوی کشورهای توسعه یافته سرازیر می‌شوند.

(م) ایجاد تقاضای کاذب

تحركات مربوط به عملیات پول‌شویی، حرکت بازارهای مالی را از روند حقیقی و واقعی خود خارج می‌سازد. پول‌شویان با واردکردن مبالغ هنگفت دارایی‌های خود به بازارهای مالی موجی از تقاضای کاذب برای سهام برخی از بنگاه‌ها و یا قیمت کالای خاصی ایجاد می‌کنند و در نتیجه، نوسانات شدیدی در تعادل عرضه و تقاضا برای بازارهای مالی به وجود می‌آورند. در این نوع بازارها، برخی از سهامداران به دلایل غیر منطقی که ربطی به عملکرد بنگاه ندارد، ناگهان با نزول شدید ارزش سهام و برخی دیگر با صعود شدید مواجه می‌شوند. در این شرایط پول‌شو می‌تواند با سود کلانی که از این نوسان بدست آورده است از بازار خارج شود. با خروج از بازار نیز به دلیل اینکه ناگهان حجم عظیمی سرمایه از بازار خارج می‌شود و قیمت‌های مجازی در بازار شکل گرفته است بازار دچار رکود می‌شود و عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان بازار را دچار سردرگمی می‌نماید. در نتیجه نوسانات شدید بازار سهام به عنوان یک عامل مهم بی‌ثباتی مالی و اقتصادی از اثرات پولشویی می‌باشد.

(ن) افزایش فعالیت‌های زیرزمینی

وقتی فساد مالی گسترش پیدا می‌کند، فعالیت‌های زیرزمینی مانند قاچاق، گسترش پیدا می‌کند. گسترش قاچاق و فعالیت‌های زیر زمینی باعث کاهش درآمدهای دولت می‌شود. با کاهش درآمد، دولت برای جبران آن مجبور به افزایش نرخ مالیاتی می‌شود. افزایش نرخ مالیاتی باعث فشار مالیاتی بر فعالان اقتصاد قانونی می‌گردد. از این رو، آنها به دنبال راه‌حلهایی برای رهایی از وضعیت پیش آمده هستند که توسل به ارتشا و تخلفات دیگر و روی آوردن به سوی فعالیت‌هایی زیر زمینی و فرار از پرداخت مالیات نمونه‌هایی از این راه‌حلها می‌باشد و این مسأله دوباره منجر به کاهش درآمد دولت می‌شود. از طرف دیگر کاهش درآمد دولت باعث می‌شود که کارکنان آن، حقوق مناسب دریافت نکنند و خود این امر منجر به فساد می‌شود. همچنین، فرآیند پول شویی منجر به افزایش هزینه‌های دولتی از جمله هزینه‌های مربوط به ایجاد فضای امن برای مرزهای کشور، هزینه‌های دولتی مربوط به مبارزه با آثار زینبار و تخریبی مواد مخدر و بازپروری و درمان معتادان، هزینه‌های دولتی مربوط به محاکم و دادگاه‌های رسیدگی به جرائم و ... می‌گردد و همچنین سایر هزینه‌های جبرانی که باید انجام گیرد تا تعادل بازار در زمینه قیمت‌ها، نرخ تورم، نرخ بهره، نرخ ارز و بازارهای مالی و ... فراهم گردد، نیز موجب افزایش بار مالی دولت می‌شود.

در یک جمع بندی می‌توان گفت: قاچاق کالا و ایجاد و گردش پول‌های نامشروع و رسوخ آن در چرخه ی اقتصادی به سرمایه گذاری مشروع و سالم آسیب می‌رساند، زیرا این نوع پول ها حاصل تلاش، تولید و فعالیت‌های سالم اقتصادی نیست. در واقع آلوده شدن و بی‌ثباتی بازارهای مالی، بی‌اعتمادی مردم نسبت به نظام مالی، تغییر شدید در نرخ بهره و خروج سرمایه از کشور و تضعیف بخش خصوصی از آثار مهم پولشویی در کشور است که امنیت اقتصادی در کشور را هدف قرار داده است. به عبارت دیگر؛ ورود منابع خارجی به کشور با هدف تطهیر، به قاچاقچیان و حاملان پول کثیف این امکان را می‌دهد تا دامنه فعالیت خود را گسترش داده و علاوه بر تهدید سلامت اقتصادی و اجتماعی کشور، هزینه های مستقیم آشکاری را بر نیروهای قضایی و انتظامی کشور تحمیل کند. این منابع، همچنین توسعه دامنه فساد اقتصادی را به دنبال دارد و تخریب نهادهای مالی را موجب می‌شود، کانالیزه شدن این منابع در بخش های خاص مانند: مسکن، بورس، بازرگانی داخلی، موقتی بوده و عملاً به ایجاد حباب های قیمت منجر شده و پس از بازگشت این سرمایه ها به مبدا بی‌ثباتی در بازارها را در پی داشته که به عنوان یک خطر بالقوه، امنیت اقتصادی و ملی کشور را تهدید می‌کند (بیابانی و عصار، ۱۳۸۸).

۴- الگوی تحقیق

روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-استنباطی است. منابع مورد استفاده در این پژوهش، اسنادی، کتابخانه ای است و داده های مورد استفاده در مدل سنجی از بانک مرکزی، دادگستری کل کشور و مرکز آمار ایران جهت داده های استان سیستان و بلوچستان، گرفته شده است. تخمین مدل خودرگرسیون برداری و واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته و بررسی مانایی متغیرها با استفاده نرم افزار ایویوز^۱ انجام شده است. در این پژوهش نوسانات تولید ناخالص داخلی استان با استفاده از روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی به عنوان شاخص امنیت اقتصادی در نظر گرفته شده است که اثرات شاخص قاچاق کالا و جرم و فساد به عنوان جایگزین های متغیر پولشویی در این مدل‌ها بر متغیر امنیت اقتصادی تحلیل می شود.

با توجه به ادبیات تحقیق، می توان فرم تابعی مدل اقتصاد سنجی را به صورت زیر تبیین نمود:

$$(۱) Y=f(ML, Z_i)$$

که در آن Y متغیر امنیت اقتصادی استان، ML متغیر پولشویی و Z_i نیز برداری از متغیرهای کلان استانی و کشوری موثر بر امنیت اقتصادی شامل تورم، بیکاری، نوسانات نرخ ارز و نوسانات قیمت نفت می باشند. در همین رابطه، شاخص امنیت اقتصادی در این پژوهش، شاخص نوسانات تولید استان است که با استفاده از روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته^۲ محاسبه شده است. در واقع نوسانات تولید استان به عنوان عامل بی ثباتی اقتصادی استان و نشان دهنده ی عدم وجود امنیت اقتصادی استان معرفی شده است.

متغیر پولشویی نیز حاوی دو شاخص قاچاق کالا (ML_1) و فساد و جرائم (ML_2) در کشور می باشد، که با توجه به آمار گمرک کشور، میزان قاچاق کالای کشور ۲۰ درصد کل واردات نظر گرفته شده و میزان جرائم نیز بر اساس داده های دادگستری کشور بدست آمده است. نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت نیز با استفاده از روش های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته و واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی^۳ با استفاده از نرم افزار ایویوز بدست آمده است. داده های تولید استان نیز با ضریب ۰,۹ تولید کشور توسط استان سیستان و بلوچستان از تولید کل کشور به دست آمده است. نرخ بیکاری استان نیز با ضریب بیکاری استان تقریب زده شده است.

۴-۱- روش های اندازه گیری نوسانات

۱- نوسانات تولید استانی

برای اندازه گیری نوسانات تولید استانی به عنوان شاخص عدم امنیت اقتصادی در تحقیق حاضر از روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته استفاده شده است. برای این منظور از رابطه سری زمانی تولید استانی اقدام به برآورد پسماند تغییرات آن می شود، یعنی:

$$Gdp_t = \gamma_0 + \sum_{j=1}^p \gamma_{t-j} Gdp_{t-j} + \varepsilon_t \quad (۲)$$

به طوری که، Gdp_t تولید استانی، p مقدار تاخیر و ε_t پسماند می باشد. جهت تعیین میزان تاخیرات (p) نیز از روش های AIC و SIC استفاده می شود (مرادی، ۱۳۸۴). در ادامه ضمن برآورد نوسانات تولید استانی، با کمک رابطه زیر مقدار نوسانات تولید استانی برآورد می شود.

$$(۳) h_t^2 = \beta_0 + \beta_1 h_{t-1}^2 + \beta_2 h_{t-2}^2 + \beta_3 \varepsilon_{t-1}^2 + \beta_4 \varepsilon_{t-2}^2$$

به طوری که $h_t^2 = Var(\varepsilon_t)$ است

¹ - Eviews 6

² -Generalized Auto Regressive Conditional Heteroscedasticity (GARCH)

³ - Auto Regressive Conditional Heteroscedasticity (ARCH)

با توجه به آماره های آکائیک (AIC) و شوارتز (SIC) مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته تولید استانی، آماره ها در مدل واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته با دو وقفه حداکثر می باشند، لذا $P=2$ برای محاسبه ی نوسانات متغیر تولید استانی استفاده شده است.

۲- نوسانات قیمت نفت

برای اندازه گیری نوسانات قیمت نفت نیز در تحقیق حاضر از روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته استفاده شده است. لذا، ضمن محاسبه برآورد پسماند تغییرات قیمت نفت، از رابطه سری زمانی قیمت نفت اقدام به برآورد پسماند تغییرات آن می شود:

$$oil_t = \gamma_0 + \sum_{j=1}^p \gamma_{t-j} oil_{t-j} + \varepsilon_t \quad (4)$$

به طوری که، oil قیمت نفت، p مقدار تاخیر و ε_t پسماند می باشد. جهت تعیین میزان تاخیرات (p) از روش های AIC و SIC استفاده می شود. در ادامه ضمن برآورد نوسانات قیمت نفت، با کمک رابطه زیر مقدار نوسانات قیمت نفت برآورد می

$$h_t^2 = \beta_0 + \beta_1 h_{t-1}^2 + \beta_2 h_{t-2}^2 + \beta_3 \varepsilon_{t-1}^2 + \beta_4 \varepsilon_{t-2}^2 \quad (5)$$

شود: به طوری که $h_t^2 = Var(\varepsilon_t)$ است.

با توجه به مطالب فوق به برآورد مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته نوسانات نفت و مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته نوسانات نرخ ارز پرداخته شده است. نتایج این محاسبات به صورت زیر می باشد.

جدول (۱): آماره های آکائیک و شوارتز مدل واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته نوسانات نفت

مدل های نوسانات نفت	مدل اول واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته	مدل دوم واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته	مدل سوم واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته
نوع مدل	OIL(-3) OIL(-2) OIL(-1) C	OIL(-2) OIL(-1) C	OIL(-1) C
آماره آکائیک	1.496946	4.894492	0.981807
آماره شوارتز	1.808813	5.241969	1.173009

منبع: یافته های تحقیق

همانطور که آماره های آکائیک (AIC) و شوارتز (SIC) مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته نوسانات نفت در جدول فوق نشان داده شده است، آماره ها در مدل واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته دوم حداکثر می باشند (آماره ها به ترتیب ۸، ۴، ۲ و ۵ می باشند)، لذا $P=2$ برای محاسبه ی نوسانات متغیر قیمت نفت استفاده شده است.

در همین رابطه، نوسانات نرخ ارز نیز به روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته به صورت زیر است:

$$CRS_t = \alpha_0 + \sum_{j=1}^p \alpha_{t-j} CRS_{t-j} + v_t \quad (6)$$

به طوری که:

CRS نرخ ارز واقعی، p مقدار تاخیرات، و V_{t+1} پسماند می باشد. سپس مقدار p از روش های SIC و AIC محاسبه گردیده و در محاسبه نوسانات از روش واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیون تعمیم یافته از برآورد V_{t+1} استفاده شده است. (جدول (۲) نتیجه برآورد p را نشان می دهد.

جدول (۲): آماره های آکائیک و شوارز مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته نوسانات نرخ ارز

مدل های خودرگرسیونی تعمیم یافته	مدل سوم واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته	مدل دوم واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته	مدل اول واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته
@SQRT RS(-1)	RS (-2) RS(-1) C	RS (-4) RS (-3) RS (-2) RS(-1) C	RS(-6) RS(-5)
آماره آکائیک	15.95835	16.80719	16.24882
آماره شوارز	16.15139	16.24882	16.24882

منبع: یافته های تحقیق

همانطور که آماره های آکائیک و شوارز مدل های واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته نوسانات نرخ ارز در جدول فوق نشان داده شده است، آماره ها در مدل واریانس ناهمسانی شرطی خودرگرسیونی تعمیم یافته اول حداکثر می باشند (به ترتیب ۱۶،۸ و ۱۶،۲)، لذا مدل اول که $p=6$ است برای محاسبه نوسانات متغیر نرخ ارز استفاده شده است.

۵- نتایج تخمین

همان طور که گفته شد، در این پژوهش اثرات شوک های متغیرهای پولشویی با استفاده از روش خودرگرسیونی برداری و یوهانسون بررسی می شود. در ابتدا برای انتخاب تعداد وقفه بهینه از معیار های آکائیک، شوارتز، حنان کوئین موجود در روش خودرگرسیونی برداری استفاده می شود که نتایج آن ها به صورت زیر است.

جدول (۳): تعیین تعداد وقفه بهینه در مدل خودرگرسیونی برداری

Lag	LogL	LR	FPE	AIC	SC	HQ
0	-2484.111	NA	1.03e+55	146.5360	146.8502	146.6431
1	-2237.945	376.4902*	1.01e+50*	134.9379*	137.4519*	135.7953*

علامت * نشان دهنده بهینه بودن وقفه است.

نتایج جدول فوق بر اساس شاخص های حنان کوئین (HQ)، شوارتز بیزین (SC) و آکائیک (AIC) همگی تعداد یک وقفه بهینه را در مدل نشان می دهند. نتایج مدل خودرگرسیونی برداری با یک وقفه بهینه به صورت زیر است:

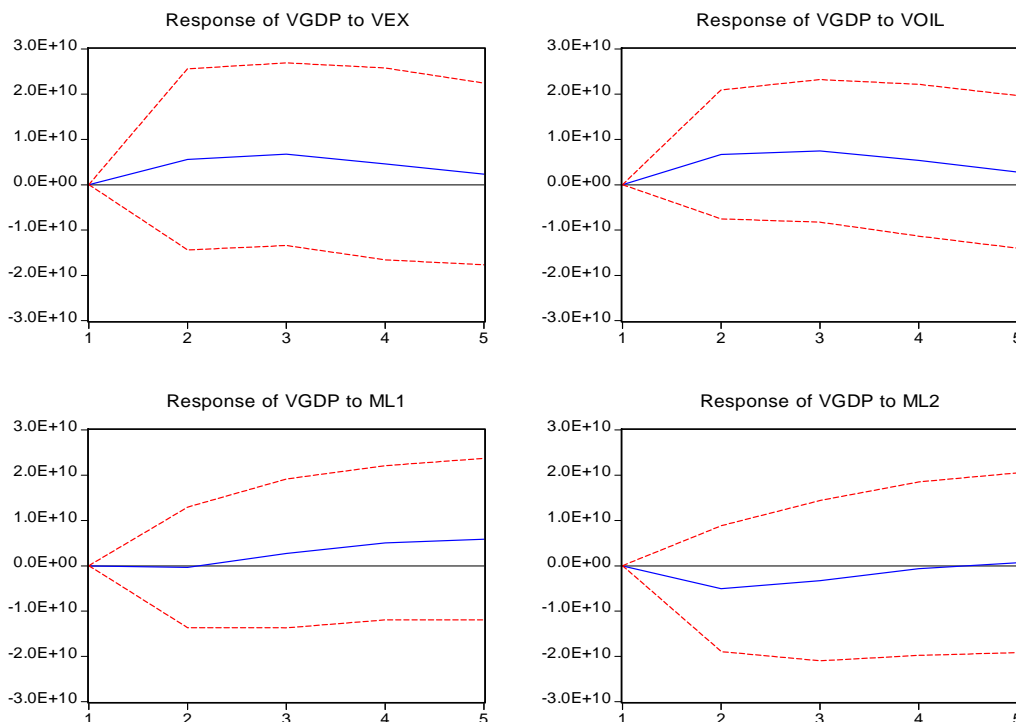
جدول (۴): نتایج مدل خودرگرسیونی برداری با یک وقفه

تورم	بیکاری	جرایم	قاچاق	نوسانات نفت	نوسانات نرخ ارز	نوسانات تولید
-1.23E-13	2.00E-12	8.44E-07	0.008225	5.42E-13	-1.04E-12	0.579123
(7.0E-12)	(4.7E-12)	(9.8E-07)	(0.00399)	(1.9E-12)	(1.1E-12)	(0.15859)
[-0.01755]	[0.42950]	[0.85962]	[2.05917]	[0.28320]	[-0.93514]	3.65168]
-0.275217	-0.214721	147405.6	1.42E+08	0.042237	-0.824724	5.30E+09
(0.94449)	(0.62744)	(132248.)	(5.4E+08)	(0.25764)	(0.14946)	(2.1E-10)
[-0.29139]	[-0.34222]	[1.11461]	[0.26320]	[0.16394]	[-5.51793]	[0.24796]
0.513338	0.510822	-147104.2	16823785	0.386849	0.089631	1.71E+10

	(1.7E+10)	(0.11730)	(0.20219)	(4.2E+08)	(103788.)	(0.49241)	(0.74123)
	[1.01871]	[0.76413]	[1.91328]	[0.03985]	[-1.41735]	[1.03738]	[0.69255]
قاچاق	2.823867	-9.87E-12	3.85E-11	0.767503	-0.000120	5.67E-11	-8.91E-10
	(0.82145)	(4.1E-11)	(7.0E-11)	(0.14662)	(3.6E-05)	(1.7E-10)	(2.6E-10)
	[6.48508]	[-0.24219]	[0.54897]	[5.23477]	[-3.33913]	[0.33181]	[-3.46088]
جرایم	27047.18	2.26E-07	4.38E-07	-596.8093	0.669193	6.04E-07	2.27E-07
	(0.32120)	(1.6E-07)	(2.8E-07)	(584.606)	(0.14372)	(6.8E-07)	(1.0E-06)
	[2.16523]	[1.39019]	[1.56452]	[-1.02087]	[4.65607]	[0.88629]	[0.22159]
بیکاری	5.31E+09	-0.050098	-0.077414	-54869089	4324.135	0.779734	-0.167601
	(3.9E-09)	(0.02696)	(0.04648)	(9.7E+07)	(23858.7)	(0.11320)	(0.17039)
	[1.37768]	[-1.85795]	[-1.66555]	[-0.56539]	[0.18124]	[6.88841]	[-0.98362]
تورم	1.69E+08	0.002641	0.000218	37440257	12569.27	-0.016230	1.140469
	(6.7E+08)	(0.00469)	(0.00808)	(1.7E+07)	(4148.31)	(0.01968)	(0.02963)
	[0.25268]	[0.56338]	[0.02695]	[2.21890]	[3.02998]	[-0.82462]	[38.4953]
عرش از مبدا	6.38E+10	0.346049	-0.468745	1.01E+09	836381.4	0.595378	5.453396
	(5.3E+10)	(0.36822)	(0.63472)	(1.3E+09)	(325813.)	(1.54579)	(2.32688)
	[1.21325]	[0.93978]	[-0.73851]	[0.76485]	[2.56706]	[0.38516]	[2.34365]
R-squared	0.551446	0.685648	0.802070	0.957430	0.966257	0.775629	0.999489

منبع: یافته‌های تحقیق * (اعداد داخل کروشه آماره t و اعداد داخل پرانتز (انحراف استاندارد را نشان می‌دهد) نتایج تحقیق و شوک‌های متغیرهای مستقل بر شاخص بی‌ثباتی اقتصاد استان سیستان و بلوچستان نشان می‌دهد، هرچه میزان شاخص‌های جرایم و قاچاق کالا (به عنوان دو شاخص پولشویی)، تورم، بیکاری، نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت افزایش یابد، باعث افزایش نوسانات تولید استان و در نتیجه کاهش امنیت اقتصادی می‌شود. در این رابطه ضریب تعیین تمامی مدل‌ها نیز بالا بوده و نشان‌دهنده قدرت توضیح‌دهندگی بالای مدل می‌باشد. در ادامه اثر شوک‌های ناشی از برخی متغیرها بر امنیت اقتصادی نیز نشان داده می‌شود:

Response to Cholesky One S.D. Innovations ± 2 S.E.

شکل (۱): اثر شوک های ناشی از متغیر های مدل بر امنیت اقتصادی (منبع: یافته های تحقیق)

نتایج شوک های کوتاه مدت نشان میدهد که یک شوک برابر دو انحراف معیار در نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت در دو سال اول افزایش نوسانات تولید استان را در بر دارد ولی در ادامه از شدت آن کاسته می شود. اثر شوک شاخص اول پولشویی (فاچاق کالا (ML₁)) در دو سال اول اثری نداشته اما در سال های بعد بی ثباتی اقتصاد و کاهش امنیت اقتصادی را به دنبال داشته است. اما شاخص دوم پولشویی (جرایم ML₂) تا ۴ سال بی ثباتی تولید را کاهش داده و از سال چهارم به بعد امنیت اقتصادی را کاهش می دهد. نتایج همچنین نشان می دهد که اثر شوک ها تا سال پانزدهم ادامه دارد. در ادامه برای بدست آوردن اثرات بلند مدت از هم جمعی یوهانسون استفاده شده است. تعداد بردارهای هم جمعی یوهانسون با دو معیار مرتبط به صورت زیر است:

جدول (۵): نتایج اثرات بلند مدت به روش یوهانسون

Hypothesized		Trace	0.05	
No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Prob.**
None *	0.993609	407.5729	150.5585	0.0000
At most 1 *	0.965844	245.8831	117.7082	0.0000
At most 2 *	0.834837	137.8250	88.80380	0.0000
At most 3 *	0.643453	80.19864	63.87610	0.0012
At most 4 *	0.498855	47.19739	42.91525	0.1176
At most 5	0.388730	25.08990	25.87211	0.0623
At most 6	0.253113	9.338943	12.51798	0.1605

Trace test indicates 5 cointegrating eqn(s) at the 0.05 level

جدول (۶): نتایج آزمون ماکزیمم مقدار ویژه

Hypothesized		Max-Eigen	0.05	
No. of CE(s)	Eigenvalue	Statistic	Critical Value	Prob.**
None *	0.993609	161.6898	50.59985	0.0000
At most 1 *	0.965844	108.0580	44.49720	0.0000
At most 2 *	0.834837	57.62639	38.33101	0.0001
At most 3 *	0.643453	33.00126	32.11832	0.0389
At most 4	0.498855	22.10749	25.82321	0.1437
At most 5	0.388730	15.75095	19.38704	0.1562
At most 6	0.253113	9.338943	12.51798	0.1605

منبع: یافته‌های تحقیق

نتایج آزمون تریس (جدول ۵) و ماکزیمم مقادیر ویژه (جدول ۶)، حاکی از وجود ۴ بردار همجمعی در مدل می‌باشد. معادله نرمال شده یوهانسون نیز به صورت زیر می‌باشد:

جدول (۷): نتایج معادله نرمال شده یوهانسون

جرائم	قاچاق	تورم	بیکاری	نوسانات نفت	نوسانات ارز	نوسانات تولید
193670.5	97.85093	-1.19E+10	-1.66E+10	-1.77E+11	-1.25E+10	1.000000
(15714.6)	(5.06919)	(6.4E+08)	(1.6E+09)	(6.7E+09)	(3.3E+10)	

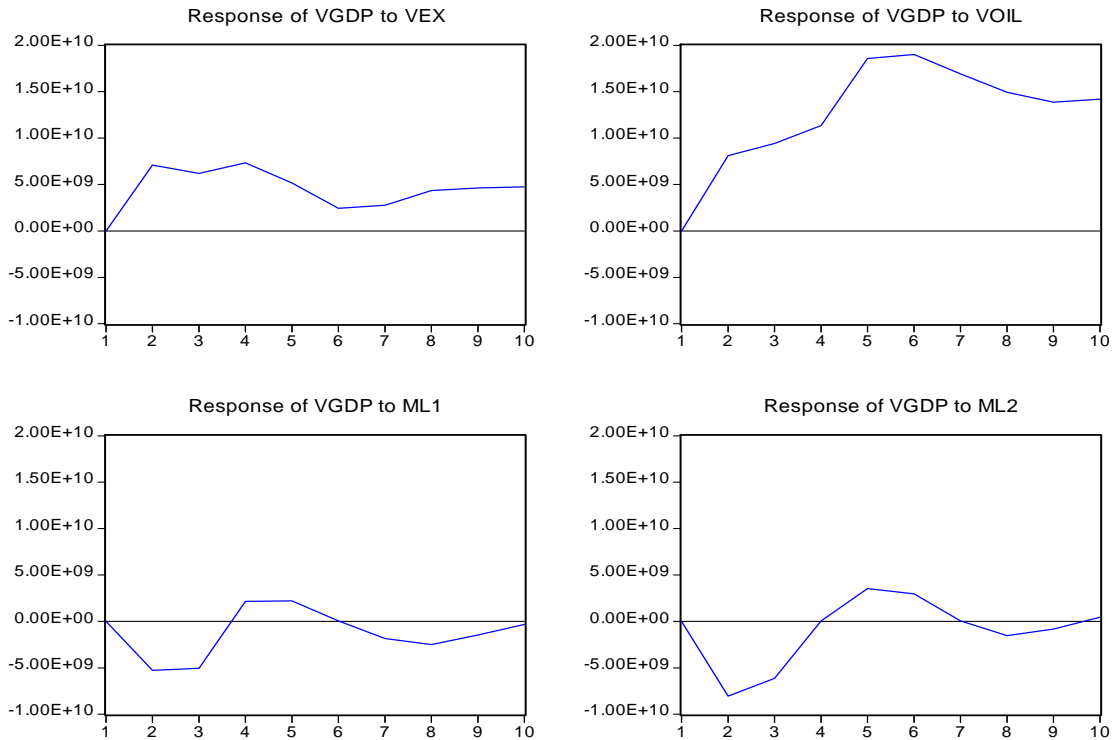
نتایج نرمال شده یوهانسون نیز اثر فزاینده دو شاخص پولشویی بر نوسانات تولید را نشان می‌دهد. در ادامه بردارهای همجمعی یوهانسون را مشاهده می‌کنیم:

جدول (۸): بردارهای همجمعی یوهانسون

Cointegrating Eq:	CointEq1	CointEq2	CointEq3	CointEq4
نوسانات تولید	1.000000	0.000000	0.000000	0.000000
نوسانات ارز	0.000000	1.000000	0.000000	0.000000
نوسانات نفت	0.000000	0.000000	1.000000	0.000000
بیکاری	0.000000	0.000000	0.000000	1.000000
تورم	1.80E+10	-0.001153	0.079398	0.394205
	(2.3E+09)	(0.00300)	(0.01779)	(0.05863)
	[7.68393]	[-0.38420]	[4.46347]	[6.72404]
قاچاق	135.6748	2.38E-12	-6.72E-10	-3.17E-09
	(18.4685)	(2.4E-11)	(1.4E-10)	(4.6E-10)
	[7.34627]	[0.10075]	[-4.79546]	[-6.86409]
جرائم	312474.9	2.84E-08	-1.24E-06	-1.10E-05
	(50937.5)	(6.5E-08)	(3.9E-07)	(1.3E-06)
	[6.13448]	[0.43583]	[-3.20593]	[-8.64296]
روند	-2.18E+10	-0.041754	-0.090838	0.257506
	(5.3E+09)	(0.00684)	(0.04056)	(0.13368)
	[-4.08744]	[-6.10323]	[-2.23953]	[1.92628]
عرض از مبدا	8.77E+11	0.460889	3.613433	10.76994

منبع: یافته‌های تحقیق * (اعداد داخل کروشه آماره t و اعداد داخل پرانتز انحراف استاندارد را نشان می‌دهد) نتایج بردارهای هم جمعی نیز حاکی از فزاینده بودن اثر شاخص‌های پولشویی بر نوسانات و بی ثباتی تولیداستان می‌باشد. در ادامه اثرات این شوک‌ها مشاهده می‌شود:

Response to Cholesky One S.D. Innovations

شکل (۲): اثر شوک‌ها در مدل یوهانسون (منبع: یافته‌های تحقیق)

نتایج شوک‌ها در مدل یوهانسون حاکی از این است که شوک‌های ناشی از نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت، نوسانات تولید استان را افزایش می‌دهد. شاخص‌های پولشویی، قاچاق کالا (ML1)، و جرایم (ML2) نیز نوسانات تولید را ابتدا کاهش داده، سپس افزایش به صورت سینوسی بوده است.

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادات

در این پژوهش با استفاده از روش خودرگرسیون برداری و یوهانسون، اثرات متغیرهای کلان اقتصادی و شاخص‌های پولشویی بر امنیت اقتصادی استان سیستان و بلوچستان بررسی شد. نتایج تحقیق و شوک‌های متغیرهای مستقل بر شاخص بی‌ثباتی اقتصاد استان نشان می‌دهد، هرچه میزان شاخص‌های جرایم و قاچاق کالا (به عنوان دو شاخص پولشویی)، تورم، بیکاری، نوسانات نرخ ارز و قیمت نفت افزایش یابد، باعث افزایش نوسانات تولید استان و در نتیجه کاهش امنیت اقتصادی می‌شود.

لذا با توجه به نتایج تحقیق، مهمترین پیشنهادات سیاستی را می‌توان به صورت زیر ارائه کرد:

- حرکت به سمت کنترل و نظارت دقیق‌تر بر معابر ورودی کالا به منظور کاهش قاچاق کالا به عنوان یکی از بخش‌های مهم پولشویی در کشور تا بتوان نوسانات تولید استان را کاهش داد و امنیت اقتصادی استان را افزایش داد.
- کاهش میزان جرایم در استان نیز می‌تواند به افزایش امنیت اقتصادی کمک کند.
- کنترل بیکاری و تورم در استان می‌تواند امنیت اقتصادی را برای استان به ارمغان آورد، لذا سیاست‌های مبتنی بر اشتغال و سرمایه‌گذاری در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد.

منابع و مآخذ:

الف) فارسی

- بیابانی، غلامحسین و عصار، محمد تقی (۱۳۸۸) "پولشویی، خطری برای امنیت اقتصادی و اجتماعی"، مجله سیاسی اقتصادی، شماره ۲۶۱-۲۶۲، ص ۲۲۳.
- جزایری، مینا (۱۳۸۲) جرم پولشویی به عنوان یک جرم مستقل، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات همایش بین‌المللی مبارزه با پولشویی، کمیته معاضدت قضایی ستاد مبارزه با مواد مخدر، نشر وفاق.
- جزایری، مینا (۱۳۸۳) نگاهی به جرم پولشویی و اسناد مهم مرتبط با آن، نشریه روند.
- رهبر، فرهاد (۱۳۸۷) پولشویی و راههای مقابله با آن، انتشارات دانشگاه تهران.
- صحرائیان، سیدمهدی (۱۳۸۲) فراهایی از یافته‌های تحقیقات پولشویی در ایران، مجموعه مقالات همایش بین‌المللی مبارزه با پولشویی، شیراز.
- صحرائیان، سیدمهدی (۱۳۸۱) تطهیر پول در ایران، تهران، معارف
- قضاوی، حسین (۱۳۸۷) بررسی پیامدهای پولشویی و آثار آن بر امنیت اقتصادی ایران، ویژه نامه پولشویی، نشریه مجلس و پژوهش، سال دهم، شماره ۳۷، ۱۳۸۲.
- مرادی، علیرضا (۱۳۸۴) "کاربرد Eviews در اقتصاد سنجی"، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، واحد تهران.

ب) منابع لاتین:

1. Boorman j, Stefaningves, Financial system abuse, Financial crime and Money Laundering, IMF, 2001, P.7
2. Cees schaap, Fighting Money Laundering, Kluwer Law Int.(۱۹۹۸), p ۲
3. Peter J.Querk. Macroeconomic Implications Of Money Laundering WP/96/66-EA/IMF/1996
4. Norman V.Loayza. 2004 The Economics of the Informal Sector: A simple Model and Some Empirical Evidence from Latin America. The world Bank . Washington, D.C. 20433
5. Vito Taniz ,Money Laundering and the International Financial System 1996
6. <http://www.Oecd.Org/Fatf>; Basic Facts About Money Laundering.

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو
بین المللی و ترند های جستجو